

Inhoud

Is de burger wel betrokken?.....	1
Wordt de burger beschermd tegen schadelijke gevolgen?.....	2
Is er zorg over gezondheidsschade voor mensen?.....	2
Kunnen we de wetenschap wel vertrouwen?.....	3
Hoe zit het met ecologische schade?.....	3
Weten we genoeg over de veiligheid van windmolens?.....	4
Zijn er veel rechtszaken tegen windmolens?.....	4
Wat brengen de nieuwe normen?.....	4
Welke rol spelen zon en wind in de energietransitie?.....	4
Wat kun je als bezorgde burger doen?.....	4
En wat als het nu allemaal anders loopt?.....	4
En nu een oproep!.....	4

Windmolennuance

Windmolennuance wil de nuance in de wind op land discussie terugbrengen. Het is een reactie op eenzijdige en ongenueanceerde beoordeling van windmolens op land. We willen hierin de nuance in alle openheid brengen en in plaats van stellingname, de discussie op een goede en open manier kunnen voeren.

Is de burger wel betrokken?

De klimaatmaatregelen hebben een lange weg afgelegd en zijn vanaf 2020 op de tafel van het lokale bestuur terecht gekomen. Ofschoon de meeste windprojecten onder het bevoegd gezag van de provincie vallen, wordt die bevoegdheid regelmatig naar de gemeente gedelegeerd. Kan of wil de gemeente dit niet oppakken, raakt de provincie weer aan zet.

Binnen de ontwikkeling zijn er meerdere mogelijkheden voor burgerbetrokkenheid. Ten eerste is er de ruimtelijke procedure met al zijn processtappen en zienswijzen. Verder zijn er vaak informatiebijeenkomsten en gebiedstafels georganiseerd. Ook in de RES is er ruimte voor inwoners van de gemeenten. Organisaties van voor en tegenstanders van windprojecten kunnen zich daar voor aanmelden.

Verder willen we erop op wijzen dat dit proces niet op basis van willekeur van bestuurders plaats vindt, maar een wettelijk kader volgt. Bij de Raad van Staten kan de uitvoering van dit wettelijk kader getoetst worden.

Het is echter vaak zo dat plannen in vroege stadia weinig interesse wekken zijn burgers. Hierdoor raken ze vaak pas betrokken in fases waar plannen concreter worden en er dus al keuzes gemaakt zijn.

Wordt de burger beschermd tegen schadelijke gevolgen?

Voor alle bedrijfsmatige activiteiten die ondernemers willen gaan uitvoeren zijn er wettelijke kaders waar binnen dit mag. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk om aan te tonen dat dit het geval is. Het bevoegd gezag kan vooraf nog aanvullende eisen stellen op het van toepassing zijnde wettelijke kader en controleert voorafgaand aan de vergunningverlening of dit goed en correct gedaan is. Ook zijn er eisen aan de bedrijfsvoering, dus voor de hele looptijd is er controle van de bedrijfsactiviteiten en of deze binnen de wettelijke eisen blijven.

Belangrijkste zorg bij de meeste activiteiten, en dus ook voor windmolens, is overlast door geluid. Hiervoor <<uitwerken>>

Windmolens maken geen laag frequent of ultrasoon geluid <<uitwerken>>

Gedurende de levensduur kunnen er afwijkingen in het geluidspatroon ontstaan. Door gebreken in de molen kunnen er geluidsproblemen ontstaan. Hierdoor draait de molen buiten de vergunningsvoorwaarden en is de moleneigenaar gehouden om dit op te lossen.

Verder is er slagschaduw. Dit is het stroboscopische effect van de schaduw van de wieken. Hiervoor gelden voor particulieren wettelijke normen. Het is belangrijk om te beseffen dat dit enerzijds als zeer hinderlijk wordt ervaren, maar anderzijds dit per huis maar voor een deel van het jaar (meestal in de winter bij lage zon) van toepassing is en dan slechts enkele minuten per dag als het waait en de zon schijnt. Afhankelijk van de situatie kan er tot maatwerk afspraken worden gekomen per project.

Gezondheid wordt in de volgende paragraaf behandeld.

Is er zorg over gezondheidsschade voor mensen?

Het antwoord hierop is complex. Enerzijds zijn er geen aanwijzingen voor grootschalige gezondheidsklachten, hiervoor ontbreekt wetenschappelijk bewijs. Onderzoek bij 1.000 huisartsen <<bron>> geeft geen beeld van het bestaan van gezondheidsklachten bij grote groepen.

Anderzijds blijkt er een kleine groep mensen (<1:1.000) <<bron>> te zijn die gevoelig zijn voor geluid. Deze groep heeft vaak al bestaande geluidsklachten. Een windproject zou voor deze mensen binnen het redelijke maatwerk moeten kunnen leveren. Hier is nu geen wettelijk kader voor.

Er zijn wel aangetoonde neveneffecten rondom de ontwikkeling van windmolenparken. Zo zijn er op internet op diverse plaatsen geluidsklachten geregistreerd waar nog geen molens zijn gerealiseerd. Ook ervaren omwonenden vaak stress over de onzekerheid en de vragen die ze

hebben. Onduidelijkheden en tegenstrijdigheden in de nieuwsvoorziening zijn daar de grootste oorzaken van.

Verder kan er geconstateerd worden dat windmolens geen stofdeeltjes, CO₂ of stikstof uitstoten. Het aantal COPD patiënten in Nederland neemt nog jaarlijks toe ligt nu boven de 700.000.

Kunnen we de wetenschap wel vertrouwen?

Dit is een sentiment dat lastig te duiden is. Als overheidsinstanties, gerenommeerde onderzoeksinstituten en adviesbureaus met jaren ervaring niet vertrouwd worden, zullen er degelijke argumenten op tafel moeten komen. Die argumenten dienen natuurlijk wel ter zake kundige personen of instituten moeten komen die op hun beurt ook bevragebaar en controleerbaar zijn. De wetenschappelijke benadering moet daarbij in acht genomen worden.

Zo heeft een groep artsen onder de naam WindWiki de claim dat het RIVM zaken niet goed zou beoordelen en zou achterhouden. Behalve een rookgordijn van redeneringen is er de afgelopen 3 jaar geen enkel argument naar voren gekomen waarop de claim gebaseerd is. Verder dient gezegd dat de betreffende huisartsen allen betrokken zijn bij lokale tegenwindactiviteiten in hun directe leefomgeving.

Hoe zit het met ecologische schade?

Zoals voor alle activiteiten die je zou willen uitvoeren, zijn er voor windturbines ook strenge milieueisen als uitstoot van schadelijke stoffen en ecologische gevolgen. Hiervoor moeten natuuronderzoeken gedaan worden en moet er voldaan worden aan alle richtlijnen voor de bescherming van planten en dieren.

Er is slechts beperkt onderzoek gedaan naar schade bij dieren en planten. Bekend is dat enerzijds die schade over het algemeen beperkt is en anderzijds dit per situatie behoorlijk kan verschillen. Zo is het aantal vogelslachtoffers per turbine erg wisselend. Wel is bekend dat de bijdrage van het aantal vogelslachtoffers door de mens voor ca. 1% door windmolens wordt veroorzaakt (glazen puien en verkeer is samen meer dan 80% <<bron>>). Claims van grote aantal insecten die zouden worden gedood zijn niet gestaafd op onderzoek. Er zijn hier verder geen aanwijzingen voor.

Omgekeerd dragen windmolens bij aan het terugdringen van klimaatproblemen die niet alleen individuele dieren en planten schaden, maar vele planten- en diersoorten. Ook zijn er voorbeelden van windparken die bijdragen aan lokale natuurbeschermingsprogramma's.

Windmolens stoten geen schadelijke stoffen uit. Er zijn twee claims dat dit wel zo is. Ten eerste zou er SF₆-gas vrijkomen. Dit zit in hoogspanningsschakelaars als veiligheid tegen brand bij sluiting. Dit is dus niet alleen voor windmolens, maar voor alle elektriciteitsopwekkers en transporteurs. Voor nieuwe schakelaars geldt strenge wetgeving die behandeling van SF₆ reguleert en voorkomt dat dit vrijkomt. De schakelaars zelf zijn beveiligd tegen lekken en dat wordt ook gemeten vanwege het veiligheidsrisico dat kan ontstaan. Ook is er een onderhoudsregiem voor deze schakelaars. Er is een alternatief met vacuüm, maar dit is niet overal toepasbaar. Ten tweede is er claim van het vrijkomen van bis-fenol A. Er is geen

aanwijzing dat deze stof vanuit de wieken zou vrijkomen. De bron de claim dat dit wel gebeurt berust op een misverstand. Zie verder

<https://factchecknederland.afp.com/doc.afp.com.33QK9FJ>.

Verder is het duidelijk dat alle verbrandingsprocessen veel schadelijke stoffen uitstoten en dat de toepassing van windmolens hoe dan ook een positieve invloed hebben op de totale uitstoot van schadelijke stoffen door de mens.

Weten we genoeg over de veiligheid van windmolens?

<<uitwerken>>

Zijn er veel rechtszaken tegen windmolens?

<<uitwerken>>

Wat brengen de nieuwe normen?

<<uitwerken>>

Welke rol spelen zon en wind in de energietransitie?

Zon en wind zijn niet de oplossing voor de energietransitie. Net zo goed als kernenergie of waterstof dat niet zijn. Zon en wind dragen bij aan verbetering van de energievoorziening op de gebieden van minder schadelijke uitstoot en goedkopere stroom. Die bijdrage is voor wind nog zeker niet verzadigd. Het belang hiervan is evident voor een positief effect op economische ontwikkeling, als is het alleen maar op klimaatschade terug te dringen.

Wat kun je als bezorgde burger doen?

<<uitwerken>>

En wat als het nu allemaal anders loopt?

Windmolens zijn misschien groot, maar als ze in 3 weken kunnen worden gebouwd, kunnen ze ook weer in 3 weken worden afgebroken. Op dit moment dragen ze in de energietransitie bij aan direct vermindering van uitstoot en aan goedkope stroom voor de verbruikers. Niemand weet waar de energietransitie zal eindigen. Het is wel zaak om nu actie te ondernemen met het beste wat we hebben en dat zijn zonnepanelen, windmolens op land en windmolens op zee.

En nu een oproep!

Onze oproep is om op goede en verantwoorde wijze zo snel mogelijk en zo veel als nodig windmolens op land te plaatsen. Dit is minimaal de RES-ambitie die is uitgesproken. Met goed en verantwoord bedoelen wij niet alleen om overlast voor mens, dier en plant te minimaliseren, maar juist de situatie daarvoor te verbeteren; betaalbare schone energie voor iedereen, meer dieren en diersoorten, meer biodiversiteit.

Verdere feiten: <<uitwerken>>

	Wind op land	Wind op zee	Zon	Gas	Nucleair	Kolen
CAPEX/kW	€ 1.300	€ 1.700	€ 500	€ 3.500	€ 10.000	€ 3.000
OPEX/kW	€ 60	€	€ 50	€ 200	€	€
Levensduur	25-35 jr	25-35 jr	20-30 jr	25-50 jr	25-50 jr	25-50 jr
Beton/kW	200 kg				300 kg	
Staal/kW	100 kg					
Uitstoot CO ₂ /kW						
Uitstoot CO ₂ /kWh						
TCoO/kW						
TCoO/kWh						